

Znak a informacja

o przydatności badań nad eksploracją danych do pogłębienia wiedzy o związku pomiędzy znaczeniem a orzekaniem –

Streszczenie

Założenia wstępne : (1) informatyzm jako podwaliny filozoficzne dla lingwistyki, (2) ścisły związek między semantyką i ontologią i (3) charakter interdyscyplinarny metod badawczych.

Znaki językowe - tak samo jak wszystko na świecie - są **objektami**, zaś - w umysłach ludzkich - **meta-objektami**. Cechuje je przynależność do ekstensji pojęć zdefiniowanych jako *formalne* (cf. FCA - Formal Concept Analysis). Cechą wyróżniającą dla znaków jest fakt, że - oprócz przynależności do „własnych“ pojęć formalnych *semiotycznych* mają przyporządkowania do identyfikatorów pojęć formalnych *objektowych*.

Korelacja między myśleniem a mową przebiega przez następujące przestrzenie konceptualne: (a) p. ontologiczna, (b) p. semantyczna i (c) p. pragmatyczna. Zatem z punktu widzenia filozofii informacji językowej można mówić w tej samej kolejności o (a) **para-informacji**, (b) **(syn-)informacji** oraz (c) **meta-informacji**.

Zakładam także, iż myślenie i mowa są procesami w informatyce zdefiniowanymi jako *rozproszone* (więc także zarówno *sekwencyjne* jak i *współbieżne*). Wypowiedzi językowe - pomimo ich typowo „liniowego“ charakteru - są wynikiem takich właśnie procesów. Wyżej wymienionym trzem przestrzeniom konceptualnym odpowiadają następujące procesy tworzenia wypowiedzi: (a) *gruntowanie/emergencja*, (b) *konfigurowanie* i (b) *centrowanie*.

Słowa kluczowe: (syn-)informacja, komunikat, meta-informacja, meta-objekt, obiekt, ontologia, para-informacja, pragmatyka, predykcja, semantyka, wypowiedź, znak

Materiał pomocniczy: O Meta-Informacyjnym Centrowaniu Uwagi w Wypowiedzi

http://celta.paris-sorbonne.fr/anasem/asmic-papers/ASMIC_pl.pdf

Mały leksykon terminologiczny teorii MIC

Centrowanie uwagi – skupianie się na czymś; w teorii MIC w celu selekcji podmiotu wypowiedzi (patrz także: *Uwaga)

Dopelnienie (inaczej: Obiectum) - Fraza, która wyraża drugorzędną część intencji komunikacyjnej odpowiadającej lokalnemu centrum uwagi

Informacja - wszelka różnica między obiektami (w tym znakami). W teorii MIC wypowiedź zawiera informację relacyjną, tradycyjnie traktowaną jako “znaczenie zdania” czy też tegoż interpretacja. Patrz także: *Meta-informacja oraz *Para-informacja

Kod (wewnętrzny) – Kod zwany w lingwistyce językiem mentalnym.

Komunikat - Jednorazowy przekaz informacji przy pomocy znaków wszelkiego rodzaju

Meta-informacja - Informacja, która dotyczy innej informacji. W teorii MIC meta-informacja służy przede wszystkim do “mówienia” o informacji relacyjnej (wyrażającej sytuację semantyczną). Wartościami statusu meta-informacyjnego wypowiedzi są “datum” i “novum”

Orzeczenie (inaczej: Predykat) - Fraza, która zawiera wszelkiego rodzaju informacje dotyczące *Podmiotu, tj. części głównej (globalnej) wypowiedzi

Para-informacja - potencjalna informacja, nie koniecznie wyrażona *explicite*, lecz nasuwająca się na myśl przede wszystkim z uwagi na opozycyjny charakter atrybutów w pojęciach aktualnie wyrażonym i potencjalnym zebranych w przestrzeni intencji komunikacyjnej

Podmiot (inaczej: Subiectum) - Fraza, która wyraża główną część intencji komunikacyjnej odpowiadającej globalnemu centrum uwagi

Sąd - podstawowa informacja (dot. własności lub relacji) zawarta wypowiedzi

Selekcja - Zdolność filtrowania relewantnych informacji. Występuje podczas emergencji oraz gruntowania informacji

Uwaga - Psychologiczna dyspozycja umysłu, w skład której wchodzi selekcja, sterowanie i orientacja, umożliwiająca (a) emergencję oraz komunikowanie myśli (intencji) i - na odwrót - (b) gruntowanie oraz rozumienie wypowiedzi. Języki na ogół odróżniają dwa rodzaje uwagi: globalne (poziom wyższy) i lokalne (poziom niższy)

Znak (językowy) - nazwa akustyczno-artykulacyjna związana z pojęciem formalnym (semiotycznym) przypisana do identyfikatora należącego do kodu wewnętrznego związanego z innym pojęciem formalnym (objektowym)